

Certifikat fil-Qari tal-Provi bil-Malti 2014-2015

KORS
TA' LIVELL

Il-Kunsill Nazzjonali
tal-Ilsien Malti

kunsilltalmalti@gov.mt

Id-Dipartiment tal-Malti
L-Università ta' Malta

provi-malti.arts@um.edu.mt

Fiex se jkun jikkonsisti dan il-kors

Dan il-kors inbena madwar il-htigijiet tal-qarrej tal-provi u fih l-ingredjenti kollha li jkun jehtieg biex jagħmel xogħlu b'mod professjonali. Fost dawn insibu:

- taħriġ prattiku intensiv fil-kitba tajba tal-Malti u eżerċizzji ta' korrezzjoni
- studju tal-hsejjes tal-Malti u r-rappreżentazzjoni tagħhom
- studju tal-forom tal-kliem Malti li jservu bħala mudelli għall-kitba korretta
- għarfien aħjar tal-punteggjatura biex tikteb sentenzi mibnija tajjeb
- sfond storiku dwar id-diffikultajiet tal-kitba li kienu u għadhom jeżistu
- il-prinċipji lingwistiċi li fuqhom tinbena l-ortografija tal-Malti
- taħrif siewi dwar il-preżentazzjoni u d-disinn ta' ktieb
- diskussjoni tal-problemi ortografici li l-iżvilupp mgħaġġel tal-Malti qiegħed jippreżenta
- taħrif u taħriġ prattiku fil-laboratorju marbut mal-kitba u l-korrezzjoni tal-Malti bil-kompjuter
- proġett imdaqqas li fih l-istudenti juru hilithom fil-qari tal-provi billi mhux biss jikkoreġu imma jargumentaw favur l-għażliet tagħhom

Stephanie Dempsey

Għalliema tal-Malti u l-Ġermaniz

“Dan huwa kors prattiku immens għal dawk kollha li jhobbu l-Malti. Bħala għalliema tal-Malti dhalt għalih bil-għan li ninzel aktar fil-fond u nwezza' l-għarfien tiegħi fih halli nkun nista' ngħaddih aħjar lill-istudenti tiegħi. F'dan il-kors, dak li lil hafna jidhrilhom diffiċli wisq isir faċli u interessanti. Il-passjoni u d-dedikazzjoni tal-għalliema jimlewk bil-ħeġġa biex tkompli tiskopri l-meravilji ta' lsienna. Din hija opportunità li mhux ta' min jitlifha.”

Il-Programm ta' Studju

---

168 SIEGHA TA'
TAGHLIM DIRETT

It-Taqsimiet-Studju tal-Ewwel Semestru (Frar 2014 – Ġunju 2014)

MAL1030	Ir-Regoli tal-Kitba Maltija fil-Prattika 1	(4 kretti)
MAL1032	Elementi tal-Fonologija tal-Malti	(4 kretti)
MAL1040	Elementi tal-Morfologija tal-Malti	(4 kretti)

It-Taqsimiet-Studju tat-Tieni Semestru (Ottubru 2014 - Janjar 2015)

MAL1031	Ir-Regoli tal-Kitba Maltija fil-Prattika 2	(6 kretti)
MAL1046	Elementi Sintattici u l-Punteggjatura	(2 kretti)
MAL1047	Aspetti Teknici fil-Prezentazzjoni tal-Ktieb	(2 kretti)
MAL1048	L-Ghodod Elettronici għall-Qari tal-Provi	(2 kretti)
MAL1049	Proġett Prattiku fil-Qari tal-Provi	(6 kretti)

Il-kors jibda fis-6 ta' Frar 2014 f'Malta u fis-7 ta' Frar 2014 f'Għawdex. Dan huwa kors ta' sena, *part-time*, bl-eżamijiet fi tmiem kull semestru.

Għal tagħrif ieħor fuq il-kors u biex tapplika, ara paġna 7 u s-sit:
www.um.edu.mt/arts/malti/avvizi/cqp

Il-Katalogu tal-Kors 2014-2015

MAL 1030

Ir-Regoli tal-Kitba Maltija fil-Prattika 1

Din it-taqsimu-studju tqiegħed fl-istudenti bażi soda tar-regoli ortografici ta' lsienna. Tgħinhom jtkissru fihom u b'hekk jiksbu l-ghodda li biha jkunu jistgħu mhux biss jiktbu b'Malti tajjeb imma wkoll jikkoreġu mingħajr eżitazzjoni l-iżbalji ortografici fil-kuntesti differenti li jiltaqgħu magħhom. It-taqsimu tgħin ukoll lill-istudenti jinżlu iktar fil-fond biex jiskopru l-prinċipji ewlenin li fuqhom tinbena s-sistema ortografika tal-Malti u tiddiskuti s-sehem ta' kull wieħed f'din is-sistema. L-osservazzjoni ta' dan il-bilanċ tgħinhom jieħdu deċiżjonijiet konxji, meqjusa u maturi meta jiġu biex jagħzlu bejn kitba u oħra.

MAL 1031

Ir-Regoli tal-Kitba Maltija fil-Prattika 2

Din it-taqsimu-studju tibni fuq dak li jkun inkiseb f'MAL1030. Matulha l-istudenti jkomplu jitharrġu fl-applikazzjoni tar-regoli tal-ortografija uffiċjali, imma hawnhekk il-punt tat-tluq ikun it-test innifsu li jkun irid jiġi kkoreġut filwaqt li ssir referenza għar-regoli tal-kitba. F'din it-taqsimu tintalab rigorożità dejjem ikbar fil-kwalità u fir-ritmu tax-xogħol, biex ikun żgurat l-ogħla livell ta' hila u professionalità fl-applikazzjoni pronta tar-regoli u

l-ikbar eżattezza u konsistenza possibbli fil-korrezzjoni.

MAL 1032

Elementi tal-Fonologija tal-Malti

Din it-taqsimu-studju tagħti lill-istudenti l-baži teoretika meħtieġa għall-analiżi tal-hoss imlissen, l-alfabett u s-sistema ortografika. Fiha ssir id-deskrizzjoni sinkronika tal-fonologija tal-Malti Standard li tgħin l-istudenti jirrealizzaw kemm huma qrib u kemm jitbiegħdu minn xulxin il-hoss tal-kelma Maltija u r-rappreżentazzjoni ortografika tiegħu. F'din it-taqsimu jsiru wkoll osservazzjonijiet storiċi dwar kif kien jitlissen u jinkiteb il-Malti fi żminijiet oħra, skont ix-xhieda li nistgħu niksbu mid-dokumenti qodma bil-Malti. L-istudenti jiġu esposti għal firxa ta' sistemi bikrin tal-kitba bil-Malti li wasslu għas-sistema ortografika tal-Għaqda tal-Kittieba tal-Malti fl-1924. Isiru wkoll referenzi għall-fonologija tad-djaletti Maltin fejn din tkun tvarja mill-fonologija tal-Malti Standard.

MAL 1040

Elementi tal-Morfologija tal-Malti

Is-sistema ortografika tal-Malti tistrieħ l-aktar fuq il-morfologija kompleksa tiegħu, l-aktar fil-parti Għarbija. Din it-taqsimu hi maħsuba biex issaħħaħ fl-istudenti l-qafas tal-morfologija Maltija u tagħmilhom iktar konxji mill-mudelli strutturali li jgħinuhom jaslu għall-kitba korretta. Għalkemm fil-qofol tagħha tikkonsisti f'deskrizzjoni sinkronika

tal-morfologija, matulha jsiru wkoll osservazzjonijiet dijakroniċi kull fejn dawn jistgħu jghinu biex idawlu s-sitwazzjoni attwali.

MAL 1046

Elementi Sintattiċi u l-Punteġġjatura

Din it-taqsimastudju tgħin lill-qarrej tal-provi jifhem aħjar l-użu tas-simboli differenti għall-punteġġjatura tat-testi. Tesplora u tispjega r-relazzjoni bejn l-użu ta' dawn is-simboli u l-istruttura sintattika tas-sentenza u l-frazi fil-Malti, u tikkuntrastahom ma' fatturi oħra li għandhom effett fuq il-punteġġjatura, bħalma huma l-istilistika u s-semantika. Is-sistema tal-Malti titqabbel ma' dik ta' lingwi oħra, partikolarment ma' tal-Ingliż, li hafna drabi tintuża bħala mudell.

MAL 1047

Aspetti Tekniċi fil-Preżentazzjoni tal-Ktieb

F'Malta l-qarrej tal-provi, meta jkun lesta l-korrezzjoni, spiss jitolbuh iwassal il-ktieb sal-pubblikazzjoni tiegħu. Din it-taqsimastudju hija maħsuba biex tintroduci l-istudenti għal dawk il-prinċipji u d-dettalji kollha li permezz tagħhom ikunu jistgħu jaslu għal ktieb li jkun jirrispetta l-konvenzjoni tal-pubblikazzjoni, kemm fl-elementi estetici kif ukoll fl-elementi tekniċi, bħalma huma s-sinjali tal-korrezzjoni tal-provi, it-tqassim fiziku tal-ktieb u l-preżentazzjoni grafika.

MAL 1048

L-Għodod Elettronici għall-Qari tal-Provi

Illum il-ġurnata l-qarrej tal-provi x'aktarx jaħdem fuq test originali b'format elettroniku. Għandna bosta mezzi li jistgħu jiswewlu f'dan ix-xogħol, imma l-esperjenza turi li mhux kulhadd ikun infurmat u midhla tagħhom. F'din it-taqsimastudju jgħid kif jaħdmu dawn l-għodod u x'vantaggi għandhom. Tigi diskussa wkoll il-problema tal-kitba tal-ittri Maltin u l-inkompatibilità ta' xi sistemi. Permezz ta' għadd ta' sigħat fil-laboratorju tal-kompjuter, l-istudenti jgħid għall-korrezzjoni ta' testi elettronici minn espert fit-teknologija tal-informazzjoni.

MAL 1049

Proġett Prattiku fil-Qari tal-Provi

Dan huwa proġett li permezz tiegħu jkun jista' jitkejjel ir-rendiment tal-istudenti fil-prattika. L-istudenti tingħatalhom biċċa xogħol ta' qari tal-provi ta' tul konsiderevoli u biha jridu juru: (1) kemm huma kompetenti fit-tiswija tat-test u t-tgħid tiegħu għall-pubblikazzjoni, u (2) li l-għażliet korrettivi tagħhom mhumiex arbitrarji imma msejsa fuq teorija u argumentazzjoni lingwistika ċara u korretta. Għalhekk, barra mill-korrezzjoni tal-provi, l-istudenti jridu jipproduċu notamenti li jissostanzjaw u jirfdu kull korrezzjoni li jkunu għamlu.

Iċ-Ċertifikat fil-Qari tal-Provi bil-Malti

... mill-gdid f'Għawdex

Wara s-suċċess li kiseb l-ewwel kors f'Għawdex u fuq talba ta' bosta Għawdxin, dan il-kors se jerga' jkun offrut f'Għawdex ukoll.

Dan huwa l-istess kors li jsir f'Malta:

- l-istess programm
- l-istess numru ta' sigħat
- l-istess għallie ma
- l-istess eżamijiet
- l-istess Ċertifikat
- Il-lezzjonijiet isiru fiċ-Ċentru Universitarju ta' Għawdex, ix-Xewkija
- **nhar ta' Ġimgħa** mill-5:00pm sad-9:00pm u **nhar ta' Sibt** mit-8:00am sa 12:00pm

Il-kors jiftaħ jekk japplikaw 25 student/a u mhux bilfors jerga' jkun offrut is-sena d-dieħla. Għalhekk aħtaf din l-opportunità u applika issa!

L-applikazzjoni timlieha u tibgħatha mis-sit tal-Università.

Ara d-dettalji minn hawn: www.um.edu.mt/arts/malti/avvizi/cqp

Għal tagħrif ieħor fuq l-applikazzjoni, ara l-paġna li jmiss.

Dun Eddie Zammit

Segretarju ta' Mons. Isqof Mario Grech
Rettur taċ-Ċentru Pastoral 'Ragħaj it-Tajjeb'
ir-Rabat, Għawdex

“ Ili minn tfuliti midħla tal-Malti u kont nikteb bih f'iktar minn rivista waħda. Imma xorta ma kontx kunfidenti biżżejjed biex nagħzel bejn forum tajbin u hżiena. Dan il-kors lili u lil shabi tana mhux biss l-opportunità li nagħrfu l-pedamenti ta' lsienna imma wkoll l-għodod biex inkomplu nibnuh u nsaħħuh skont is-sengħa tal-lingwa. Flimkien ma' shabi nħossni grat li dan il-kors issa qed jiġi offrut lilna l-Għawdxin f'Għawdex stess. ”

X'qed jistaqsu fuq il-kors

Xi kwalifiki jrid ikolli biex napplika?

Jiddependi mill-età tieghek:

- Jekk għalaqt it-23 sena, inti tikkwalifika bhala applikant matur, u ma jkunux mistennija minnek kwalifiki partikolari, imma normalment issirlek intervista minn bord apposta li jistharreg jekk għandekx it-thejjija meħtieġa u d-dispożizzjoni xierqa biex tkun tista' ssegwi l-kors bi profitt.
- Jekk għadek ma għalaqtx it-23 sena, irid ikollok dak li normalment jitlobu minnek ir-Regolamenti għad-Dhul fl-Università ta' Malta: www.um.edu.mt/registrar/regulations u trid tkun għaddejta mill-Matrikola Avanzata tal-Malti mill-inqas bil-grad C.

Dal-kors ta' liema Livell hu?

Il-kors huwa tal-Livell 5 fil-Qafas Nazzjonali tal-Kwalifiki stabbilit mill-Kummissjoni Nazzjonali għal Edukazzjoni Oghla u Avanzata *AL 347 (2005)*.

Jien ma nużahx il-kompjuter.

Dan jaffettwani fl-istudju?

Iva. L-esperjenza turina li min ma jafx juża xi fteit il-kompjuter u l-internet isib diffikultà biex ikompli l-kors għax hafna mill-komunikazzjoni mal-istudenti ssir bil-posta elettronika. Għalhekk la jkun jista' jikkoreġi s-siltiet li nibagħtulu elettronikament id-dar u lanqas jieħu sehem fid-diskussjonijiet li jsiru fuq l-internet.

Kemm jiswa l-kors, u meta rrid inħallas?

Il-kors fih żewġ semestri, u kull semestru jiswa €350. Dan il-hlas isir separat fil-bidu ta' kull semestru. Ara wkoll paġna 8.

Jiena qed nagħmel kors ieħor l-Università. Nista' napplika għal dan il-kors ukoll?

Ir-regolamenti tal-Università jgħidu li min qed jagħmel xi kors universitarju ieħor, *part-time* jew *full-time*, xorta jista' jagħmel kors *part-time* bħal dan.

Meta rrid napplika? U kif?

Tista' tapplika fit-terminu regolari sas-17 ta' Jannar 2014 minn hawn: www.um.edu.mt/apply. Għal tagħrif ieħor fuq kif timla l-applikazzjoni ara: www.um.edu.mt/arts/malti/avvizi/cqp. Importanti li fl-applikazzjoni tridzell l-indirizz elettroniku (*email address*) li tuża l-aktar u li tiċċekkja ta' spiss, għaliex ikollna bżonn nagħmlu kuntatt miegħek elettronikament.

X'se jkunu l-ġranet u l-hinijiet tal-kors?

- F'Malta l-lezzjonijiet isiru t-Tnejn u l-Hamis, 5:30pm-8:30pm.
- F'Għawdex isiru l-Ġimgħa, 5:00-9:00pm, u s-Sibt, 8:00am-12:00pm.

X'ċertifikat nikseb jekk jirnexxili ntemm il-kors b'suċċess?

Min jgħaddi mill-kors jingħatawlu:

- Ċertifikat mill-Università ta' Malta, u
- Xhieda ta' Għarfien (*warrant*) mill-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti, u ismu/ismha jidher fis-sit elettroniku tal-Kunsill. Ix-Xhieda tiġġedded kull hames snin b'kors qasir ta' aġġornament li fi tmiemu tkun trid turi li għadek kompetenti fil-qari tal-provi.

OPPORTUNITÀ TA' SUSSIDJU

Jekk taqa' f'WAHDA minn dawn il-kategoriji:

- taħdem għal rasek (*self-employed*)
- inti impjegat/a *full-time* f'intrapriża żgħira (ta' 10 min-nies jew inqas)
- għandek iktar minn 40 sena, taħdem jew ma taħdimx
- inti qiegħed/qiegħda u qed tfittex ix-xogħol
- taqla' inqas minn €10,000 gross fis-sena
- inti impjegat/a ta' kunsill lokali jew ta' għaqda mhux governattiva
- taħdem f'qasam vulnerabbli

tista' tikkwalifika għal rimbors li jammonta sa 75% tal-ħlas tal-kors fl-Iskema TSS tal-Korporazzjoni għax-Xogħol u t-Taħriġ (ETC) kofinanzjata mill-Fond Soċjali Ewropew.

Jekk se tapplika għal sussidju, importanti li tagħmel dan sa hmistax qabel jibda l-kors. Għal dettalji ohra ara: www.etc.gov.mt/Page/90/tss.aspx.

Dan il-kors jinfirix fuq sena u jibda dejjem fi Frar. Il-lezzjonijiet isiru darbtejn fil-gimgha, tliet sigħat kull darba. Il-kors huwa ideali għal dawk kollha li jużaw il-Malti fil-pubblikazzjonijiet, bħalma huma:

- il-haddiema tad-dipartimenti tal-Gvern
- l-impjegati tal-banek
- in-nies tax-xandir (gazzetti u televixin)
- is-segretarji tal-kunsilli lokali
- l-edituri ta' rivisti u fuljetti tal-parroċċi
- it-tradutturi li qed jaħdmu jew jixtiequ jaħdmu mal-Unjoni Ewropea.

Il-kors iwassal għal **Ċertifikat fil-Qari tal-Provi bil-Malti** u huwa organizzat mill-Università ta' Malta bil-kollaborazzjoni tal-Kunsill Nazzjonali tal-Ilsien Malti.

Dan kors serju – Ċertifikat ta' veru. Min jidhol għalih irid jaħdem hafna, imma fl-aħħar għandu jkun kburi bir-riżultat li jikseb.

Roberta Galea

Inġiniera mal-STMicroelectronics

“Minkejja li fil-professjoni tiegħi jintuza iktar l-Ingliż, dhalt għal dan il-kors għax inħobb il-lingwa Maltija u xtaqt nissoda fiha. U ma tqarraqt, għax barra milli nehhejt xi dubji li kelli fejn tidhol l-ortografija, tghallimt fuq oqsma oħra tal-lingwa, taht għalliema ferm dedikati. Afli kerha din li tant spiss tara l-Malti miktub hażin! Inheggeg lil kull min iħobb il-lingwa Maltija biex jattendi għal dan il-kors, għax ma jiddispjaċihx žgur.”

Direttur tal-Kors: Prof. Manwel Mifsud • Koordinatur: Thomas Pace

Għal tagħrif ieħor, tista' ċċempel l-Università: 2340 2811, 2340 2234 jew 2340 3233

Mistoqsijiet fuq il-kors: provi-malti.arts@um.edu.mt

Mistoqsijiet fuq l-applikazzjoni: admissions@um.edu.mt

Ara wkoll: www.um.edu.mt/arts/malti/avvizi/cqp